

Doris DORNÉ

Dichteres

Op 17 december 1993 verloor ze haar jongste zoon aan kanker. Benjamin was net geen zeven. Mama DORNÉ vond troost in pen en papier. Ze schreef dichtbundels en kaarten ten voordele van het Kinderkankerfonds. Nu plant ze een tentoonstelling over verdriet en onthaasten. Het wordt een pleidooi om elkaar tijd te geven om verdriet te verwerken. Want verdriet is als houden van. Het gaat nooit over.

‘Wie een dierbare verliest, krijgt levenslang’

Ilse VAN HALST

Ten huize DORNÉ veel wenskaarten aan de muur. Van familie, van vrienden, van mensen die Doris DORNÉ bedanken omdat ze troost putten uit haar gedichten. „Ik herken mezelf in je teksten. Je kunt zo goed onder woorden brengen wat ik voel”, schrijft iemand. „Schrijven is voor mij een vorm van verwerken”, zegt DORNÉ. „Dat ik op deze manier anderen een hart onder de riem kan steken, doet me veel deugd.”

–U weet als geen ander wat het betekent een dierbare te verliezen na een lange lijdensweg. Hoe erg is dat?

Benjamin was amper vier toen de diagnose viel: hij had een neuroblastoom, een kwaadaardige tumor. Het was alsof de grond onder mijn voeten wegzonk. De specialisten gaven Benjamin twintig procent overlevingskans. Intuïtief wist ik dat het nooit meer goed zou komen.

Al na de eerste chemokuur was Benjamin een volstrekt ander kind. Hij huilde niet meer en was opgewekt. Daaruit leidde ik af hoe ontzettend veel pijn hij voorheen moet hebben gehad. Dat zadelde en zadelt me nog steeds op met een berg schuldgevoelens. Waarom had ik het niet eerder gemerkt? Waarom ondernam ik niet meer toen Benjamin klaagde over pijn in de benen en in de nek? Waarom stuurde ik hem naar school, ook al zag hij eruit als een vaatdoek? Waarom zette ik hem ooit aan de deur omdat hij maar bleef zeuren? Wat deed ik mijn kind toch aan?

„Op mijn kalender prijken meer sterfdagen dan verjaardagen”

–Gelukkig ging het almaar beter met hem.

Eind januari 1992 werd Benjamin uit het ziekenhuis ontslagen. In april begon hij aan de tweede kleuterklas. Een jaar lang ging het goed, tot hij in mei 1993 herviel. We besloten hem de lijdensweg van een nieuwe zware chemokuur te besparen.

Hij zou naar het eerste leerjaar gaan, maar hij had te veel pijn. We kochten hem wel een boekentas, maar hij heeft ze nooit gebruikt. Benjamin wist dat hij ging sterven. „Ik zal mijn vriendjes nooit meer zien”, zei hij. Ik stelde voor hen eens bij ons thuis uit te nodigen. „Het heeft geen zin, mama”, antwoordde hij. „Ik kan niet meer met hen spelen. Ik heb te veel pijn.”

Ik voelde me zo machteloos. Het was een verpletterende periode. We konden ner-

gens heen, mochten niet. Niet naar de winkel, niet naar buiten. We pendelden tussen het eiland ‘ziekenhuis’ en het eiland ‘thuis’.

Toen Benjamin stierf, was ik enerzijds opgelucht omdat hij niet langer moest lijden, maar anderzijds gaapte er een leegte. Het kind voor wie ik dag en nacht zorg had gedragen, was er plotseling niet meer. Toen begon ik te schrijven.

–De opbrengst van uw gedichten schenkt u integraal aan het Kinderkankerfonds. Waarom? Twintig jaar geleden zag de kinderkerafdeling van een ziekenhuis er nog niet uit zoals nu. Dankzij het Kinderkankerfonds kwamen er nachtlampjes, kinderwagens, medicijnpompen. Het creëerde een gezellige huiselijke sfeer die ons verblijf in het ziekenhuis leefbaar maakte. De afdeling werd een tweede thuis voor Benjamin en gaf ook ons een veilig gevoel.

Uit dank verkocht ik als vrijwilliger T-shirts voor het Kinderkankerfonds. In 1995 viel mijn oog op een aankondiging van een poëziewedstrijd. Ik zond een bundel in, maar won niet. Wel ontdekte ik dat de winnares haar gedichten verkocht ten voordele van MS-patiënten. Waarom zou ik zoiets niet doen? Als herinnering aan Benjamin verkocht ik een jaar na zijn dood azalea's ten voordele van het fonds. In 1994 waren dat er tweeduizend, tien jaar later twaalfduizend. Wel honderd mensen staken een handje toe. Dat hielp me mijn verdriet te verwerken. Inmiddels zamelde ik 60.000 euro in voor het Kinderkankerfonds.

–Dit jaar is het twintig jaar geleden dat uw zoon stierf. Hoe moeilijk heeft u het nog?

17 december blijft voor altijd een intrieste dag. Gelukkig krijgen we veel kaartjes en bloemen, onder meer van Benjamins kleuterjuffen. Dat biedt troost. Ook ik stuur kaartjes naar mensen die iemand verloren. Op mijn kalender prijken intussen meer sterfdagen dan verjaardagen. Jaar na jaar blijf ik de nabestaanden een kaart zenden, omdat ik uit ervaring weet hoeveel deugd het doet dat er nog iemand aan hem of haar denkt, ook na zoveel jaar.

Dorné: „Gun mensen tijd om hun verdriet te verwerken.” © Violet Corbett Brock

Want het verdriet blijft. Het is een deel van je leven. Het komt steeds opnieuw naar boven, soms op onverwachte momenten. Zoals onlangs, toen het vriendinnetje van Benjamin uit de derde kleuterklas trouwde. Of wanneer ik wakker word met *Plaat préféré* op Radio 2, gepresenteerd door Benjamien Schollaert”.

–Zopas schreef u een derde en laatste reeks troostkaarten. Is daar veel nood aan?

Soms vragen mensen me: „Schrijf je nu nog altijd over het verdriet om je zoon-tje? Dat is zolang geleden.” Dat komt hard aan. Je moet respect hebben voor iemands verdriet en voor de manier waarop hij of zij dat verwerkt. Wie het niet meemaakte, begrijpt het niet. Daarom schreef ik een derde reeks troostkaarten.

Ik ben ook bezig met een boek waarin ik terugblik op betekenisvolle momenten uit de voorbije twintig jaar. In de herfst plan ik

een tentoonstelling met gedichten en met beelden van slakken die een jeugdvriend maakt over de kunst van het onthaasten. Dat past wonderwel bij het verwerken van verdriet. Iedereen beleeft en verwerkt zijn verdriet op zijn manier. Soms tot ergernis van familie, vrienden of mensen uit de omgeving. Ze vinden dat je overdrijft, dat je je verdriet cultiveert, dat je te vaak het kerkhof opzoekt, enzovoorts.

Verdriet heelt echter nooit. Verdriet hoeft ook niet snel over te zijn. Gun mensen de tijd om hun verdriet te verwerken. Een dierbare verliezen, is levenslang krijgen. Ik sta ermee op en ik ga ermee slapen. Het gaat nooit over. Verdriet is meer dan tranen, verdriet is houden van. En houden van gaat nooit over.

De reeks van twaalf troostkaarten kunt u bestellen bij Doris Dorné, Elf Juli-wijk 6, 8620 Nieuwpoort, 058 23 65 58. Prijs: 30 euro.